

*Thrips Management
on Orchid*

การจัดการ **เพลี้ยไฟ**
ในสวนกล้วยไม้

Thrips Management on Orchid

ทำความเข้าใจ...เพลี้ยไฟศัตรูกล้วยไม้

เพลี้ยไฟฝ้าย, *Thrips palmi* Karny

ตัวอ่อนและตัวเต็มวัย ทำลายกล้วยไม้บริเวณช่อดอก

โดยใช้ปากเขี่ยเนื้อเยื่อพืชเพื่อดูดน้ำเลี้ยง ทำให้บริเวณที่ถูกทำลาย

มีรอยแผลสีน้ำตาลที่ดอก ทำให้ดอกมีตำหนิ ชาวบ้านเรียกว่า "ตัวกินสี"

หากติดไปกับช่อดอกอาจเกิดปัญหาการส่งออก พบระบาดในแปลงกล้วยไม้

ตลอดทั้งปี โดยเฉพาะช่วงที่มีอากาศแห้งแล้ง ฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานาน

เกษตรกรมีการใช้สารเคมีอย่างต่อเนื่อง **ทำให้เกิดปัญหาคือยา**

ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวเกิดการสะสมของเพลี้ยไฟในแปลง

ทำให้อาจพบการทำลายที่ช่อดอกที่แตกใหม่ ซึ่งยากต่อการป้องกันกำจัด

อาการกินสี

การทำลายที่ช่อดอกอ่อน

การแพร่กระจายของเพลี้ยไฟในช่อดอก

- เพลี้ยไฟตัวอ่อนพบมากที่สุด ที่ดอกบาน 1-4 85.86%
- เพลี้ยไฟตัวเต็มวัยพบมากที่สุด ที่ดอกบาน 1 48.92%
- เพลี้ยไฟ (ทั้งตัวอ่อนและตัวเต็มวัย) พบที่ดอกบาน 1-4 88.57%

การประเมินปริมาณเพลี้ยไฟในแปลง

1. สุ่มสำรวจช่อดอกกล้วยไม้ (ช่อดอกที่มีดอกบานประมาณ 4 ดอก) จำนวน 40 ช่อดอก/ไร่ โดยหันหลังดอกไปทางทิศที่มีแสง และทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบเพลี้ยไฟ 3-4 ตัว/ช่อดอก

ตัวอ่อนขนาดเล็กสามารถเห็นได้ในแปลงโดยหันหลังดอกไปทางทิศที่มีแสง

2. พื้นที่ปลูกขนาดใหญ่ สำรวจโดย 1 โรงเรือน สุ่มเพลี้ยไฟในพื้นที่ 1 ไร่
3. หากช่วงการบานของดอกในแปลงอยู่ในระยะดอกตูมเป็นส่วนใหญ่ ให้สุ่มสำรวจเพลี้ยไฟที่ดอกตูมด้วย

การป้องกันกำจัด

1. ควรหลีกเลี่ยงการปลูกพืชอาหารในบริเวณแปลงกล้วยไม้ กรณีที่มีการปลูกพืชอาหารรอบๆ แปลง ควรทำการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟบนพืชเหล่านั้นด้วย
2. พ่นสารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพดีในการป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟในแปลงกล้วยไม้ โดยการพ่นสลับกลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ โดยแต่ละกลุ่มพ่นติดต่อกันไม่ควรเกิน 3 ครั้ง/รอบวงจรชีวิต เพื่อชะลอการสร้างความต้านทานสารฆ่าแมลงของเพลี้ยไฟ ด้วยอัตราพ่นสาร 120 ลิตร/ไร่

วงจรชีวิต

ระยะไข่ 4-5 วัน เพลี้ยไฟฝ้ายวางไข่เป็นฟองเดี่ยวๆ สอดไว้ใต้เนื้อเยื่อพืช

ระยะตัวอ่อน 6-10 วัน มี 3 ระยะ คือ ระยะแรกขาวใส ผอมเรียวเล็ก เริ่มทำลายพืชทันที ระยะที่สองและระยะที่สามลำตัวมีสีเหลืองเข้มขึ้น เคลื่อนไหวรวดเร็ว ยังคงทำลายพืช โดยดูดกินน้ำเลี้ยง

ระยะดักแด้ 3-4 วัน มีสีเหลืองเข้ม ไม่เคลื่อนไหว ไม่กินอาหาร เข้าดักแด้ในดิน

ระยะตัวเต็มวัย 16 - 24 วัน มีสีเหลืองเข้ม เคลื่อนไหวรวดเร็ว และวางไข่

วงจรชีวิตจากไข่ถึงตัวเต็มวัย 14-23 วัน

พืชอาหารอื่น

- พืชผัก** มะเขือเปราะ แตงโม แตงกวา มะระ พริกเขียว ถั่วฝักยาว หน่อไม้ฝรั่ง กระเจี๊ยบเขียว
- พืชไร่** ฝ้าย ยาสูบ งา ทานตะวัน ข้าวโพด
- ไม้ผล** มะม่วง ลิ้มโอ พุทรา
- ไม้ดอก** กุหลาบ เบญจมาศ ดาวเรือง

แมลงมดศัตรูธรรมชาติ...พิฆาตเพลี้ยไฟ

แมลงมดขาวหวี แมลงมดเขียวขาว แมลงมดทำลายเพลี้ยไฟ

สารฆ่าแมลงแนะนำ

สารฆ่าแมลงที่มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด ได้แก่

กลุ่ม 5

- สไปนีโทแรม 12%SC อัตรา 10 มล.
ประสิทธิภาพ 80-90% ควบคุมได้ 12-14 วัน
ต้นทุนการพ่นสาร 312 บาท/ไร่
- สไปโนแซด 12%SC อัตรา 15-20 มล.
ประสิทธิภาพ 70-90% ควบคุมได้ 10-12 วัน
ต้นทุนการพ่นสาร 576 บาท/ไร่

กลุ่ม 6

- อิมาเม็กติน เบนโซเอต 1.92%EC อัตรา 20 มล.
ประสิทธิภาพ 70-80% ควบคุมได้ 6-7 วัน
ต้นทุนการพ่นสาร 467 บาท/ไร่

กลุ่ม 2B

- ฟีโปรนิล 5%SC อัตรา 30 มล.
ประสิทธิภาพ 60-70% ควบคุมได้ 4-5 วัน
ต้นทุนการพ่นสาร 126-135 บาท/ไร่

*เปอร์เซ็นต์และระยะเวลาประสิทธิภาพอาจเปลี่ยนแปลงได้
ตามพฤติกรรมการใช้สาร*

อัตราที่แนะนำข้างต้นใช้ผสมน้ำ 20 ลิตร พ่นสลับ
กลุ่มกลไกการออกฤทธิ์ต่อรอบวงจรชีวิตของเพลี้ยไฟ เช่น
ทุก 2 สัปดาห์ พ่นสไปนีโทแรม 1 ครั้ง - อิมาเม็กติน
เบนโซเอต 2 ครั้ง ทุก 7 วัน - ฟีโปรนิล 3 ครั้ง ทุก 5 วัน

*สารฆ่าแมลงที่ใช้สามารถปรับเปลี่ยนได้

โดยเลือกสารที่ต่างกลไกการออกฤทธิ์ มีประสิทธิภาพในการป้องกันกำจัด*

คำแนะนำในการพ่นสารให้มีประสิทธิภาพ คุ่มค่า และปลอดภัย

- ควรพ่นให้ทั่วเน้นที่บริเวณช่อดอกซึ่งเป็นบริเวณที่พบเพลี้ยไฟ
- อัตราน้ำที่ใช้ในการพ่นสาร ควรใช้ในอัตราพ่นที่แนะนำ 120 ลิตร/ไร่ หากใช้อัตราน้ำมากเกินไปหรือน้อยเกินไป จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการป้องกันกำจัด และต้นทุนการพ่นสาร
- ผู้พ่นสารต้องสวมชุดป้องกันสารป้องกันกำจัดศัตรูพืชในขณะที่พ่นสารและควรปฏิบัติตามคำแนะนำทั้งก่อนและหลังการพ่นสารอย่างเคร่งครัด
- คุณภาพน้ำ สภาพน้ำที่ใช้ในการพ่นสาร ควรมีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง (pH) 5-7
- พิจารณาต้นทุนการพ่นสาร คุ่มค่าการลงทุนหรือไม่? ราคาสารฆ่าแมลง/ระยะเวลาการป้องกันกำจัด/อัตราพ่น/ค่าแรงการพ่นสาร

สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่
กลุ่มบริหารศัตรูพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
กรมวิชาการเกษตร กรุงเทพฯ
โทร. 0-2579-5583 ต่อ 102, 104

จัดทำ	กลุ่มบริหารศัตรูพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
ข้อมูล/เรียบเรียง	ศรีจำบรรจ ศรีจันทร์ พฤทธิชาติ ปุณวัฒโท
ภาพ	ศรีจำบรรจ ศรีจันทร์ อิทธิพล บรรณาการ
ออกแบบ	ศรีจำบรรจ ศรีจันทร์
พิมพ์	ครั้งที่ 1 พ.ศ.2558
จำนวน	3,000 ฉบับ